

**Kaj žuli krajan Šentvida?**

Čeprav so krajan v vodstvene strukture krajevnih skupnosti Šentvid pred kratkim praznovali krajevni praznik, s katerim so počastili spomin na revolucionarja Lojzeta Kebeta-Štefana in znanstvenika številne jubileje, smo ob tem naš nedavni obisk namenili tistim dejavnostim, ki so ta hip za Šentvid najnujnejše. Jožica MARKOVIČ, tajnica KS nam jih je nekaj naštel. Zlasti je opozorila na tiste, ki zadnje čase bodoje v oči.

Prepotrebna je Šentivška lekarna, vendar je še vedno kamen spotike. Staro zgradbo je že močno načel zob časa, denarja pa zaenkrat ni, zato razmišljajo celo o samoprispevku tistih krajevnih skupnosti, ki gravitirajo na Šentvid. In ker v našem zdravstvu marsikaj šepa, tudi šentivška lekarna ni pri tem izjema.

V Šentvidu imajo sicer trgovnice, banko in pošto, toda kaj, ko so urbanisti pred leti pozabili ali zanemarili dejstvo, da bo leta 1988 v Šentvidu živelo okoli 6000 krajanov in da je vse to, če prštejemo še okoliške KS, kar že imajo premalo in premajhno.

Starejši Šentivščani se spominjajo časov, ko so lahko hodili v kino. Kina ni več, v Domu Svobode, kjer so nekoč vrteli filme, pa sedaj domujejo nekatere družbenopolitične organizacije, sam objekt pa je potreben nujne obnove. 50 milijard bi potrebovali, kje jih vzeti pa seveda nihče ne ve. Vemo le to, da je dom večnamenski in premalo izrabljen.

Verjeli ali ne, v Šentvidu imajo poleg valilnice še prašičerejo s katero imajo že daljši čas opravka ustrezne inšpekcijske službe.

Kmetijo DREMEC, kjer krulijo prašički, ni težko najti, saj smrad zaudarja daleč naokoli. Na črno so zgradili tudi barakarsko naselje. Tam živi okoli 9 družin. Krajanje se sprašujejo, morda je sklenjen tih sporazum med barakarji in prašičerejo, sicer bi se tako eni kot drugi lahko bolj zavedali pritožb sosedov in krajanov, ki zaman trkajo na vrata pristojnih služb.

Vse naštetu še zdaleč ni vse. Neurejena kanalizacija, parkirišča ob naselju Zvezda, vzdrževa-

nje lokalnih cest in ulic in zbiralnik vode so prioritete naloge krajevnih skupnosti Šentvid. To pa so tudi velike potrebe krajanov, ki vztrajno trkajo na vrata KS. Žal pa so tudi na tem sedežu nemožni. Nemočni v prizadevanjih pa so tudi v vrtcu, ki se zdaj nima igrišča. Imeli bi ga, če ne bi bilo toliko zapletov okoli HOČEVARJEVE domačije. Ob vseh nakopičenih težavah se lahko pohvalijo z aktivnostjo športnikov z zgrajenimi igrišči zanje, enoto glasbene šole Franca Štur-

**Krajevna skupnost Šentvid je v mesecu oktobru praznovala svoj krajevni praznik, njena osnovna šola Alojz Kebe pa 30. letnico obstoja. Ob teh častljivih dogodkih so v Domu Svobode pripravili tudi bogat kulturno umetniški program. V nabito polni dvorani so ga izvedli učenci OŠ Alojza Kebeta in učenci Glasbene šole Franc Šturma. Na slovesnosti je predsednik KS Šentvid zaslužnim krajanom podelil krajevna priznanja, pozdravni govor pa je imel ravnatelj OŠ A. Kebe. Ob tej priložnosti so na tej šoli izdali tudi svojo brošuro s kronologijo dogodkov.**

ma, dejavnosti pa so tudi upokojenici, člani gasilskega društva, ki letos praznuje 100 letnico obstoja.

Na območju Šentvida je tudi osrednja vojašnica BORISA KIDRIČA, ki se je vrasla v okolje, saj s krajanje dobro sodelujejo. Pripomb na račun aktivnosti družbenopolitičnih organizacij tudi nismo slišali, saj delujejo kot povsod, v okviru danih možnosti. A tokrat bodi dovolj. Ob razreševanju težav vas bomo, dragi bralci seveda sproti obveščali.

Jože Čurin

**Raziskovalni tabor na Osovniku**

Skupina Mlado klasje iz Stanežič je v letih 1983-88 sodelovala na šestih poletnih raziskovalnih taborih, ki so potekali v krajih občine Slovenske Konjice. To nas je pripeljalo do zamisli, da bi tudi v naši občini uvedli tovrstno dejavnost saj imamo veliko krajev, ki so zgodovinsko in etnološko neraziskani ali pa je bilo to opravljeno površno. Zato smo predlagali občinski konferenci ZSMS naj uvede raziskovalno dejavnost mladih v svoj program. Pri tem smo naleteli na popolno razumevanje, koordinator prostočasnih dejavnosti Franc Kumer pa se je osebno zavzel. Dobili smo denar od občinske konference ZSMS ter raziskovalne skupnosti občine Ljubljana Šiška. Tako se je aprila letos osem osnovnošolcev šentivške OŠ Alojza Kebeta prvič podalo na Osovnik, kjer so pod vodstvom mentorjev Andreje Bahar, Rajka Muršiča, Franca Kumra ter avtorja tega zapisa zbirali podatke o zgodovini in običajih tega šišenskega zaselka v hribih. Maja meseca jim je

sledilo še pet učencev iste šole, medtem ko so oktobra raziskovali osmošolci OŠ Stanega Kosca iz Šmartna pod Šmarno goro. Na Osovniku smo našli mnogo zanimivosti zato bo spomladi izšla posebna publikacija s pomočjo katere se bo širša javnost lahko seznanila z bogato zgodovino in načinom življenja na Osovniku.

Z raziskovalno dejavnostjo nameravamo nadaljevati tudi v bodoče. Dogovorili smo se da bomo krog raziskovalcev razširili in pri tem zajeli vse šišenske osnovne šole. Raziskovalni tabori bodo v prihodnjem letu potekali vsak mesec, pa tudi konec tega leta ne mislimo počivati. Ob medvoški razstavi starih razglednic, ki jo naša skupina pripravlja s sodelovanjem tamkajšnjega DPD Svoboda bo potekal tudi raziskovalni tabor. Sledili bomo razgledniški podobni starih Medvod ter skušali ugotoviti kako so se tekom tega stoletja iz občestnega naselja spremenile v veliko industrijsko središče.

Andrej Mrak



Raziskovalci pri Koštovcu na Osovniku

**Ogroženo zdravje mladih**

Zdravniki, ki skrbijo za zdravje šolarjev in učencev, pošiljajo leto za letom opozorila, da bo treba za zdrav razvoj otroka narediti precej več, če hočemo imeti tudi zdravo populacijo odraslih. Letošnje opozorilo zdravnikov pa je namenjeno vsej družbi, saj kaže zdravstveno stanje učencev sliko, ki bi jo lahko primerjali s poročili iz nerazvitega sveta. »Naš šolar je ogrožen – to dejstvo mora dojeti družba in mi vsi,« pravijo zdravniki ob letnem poročilu.

Svetovna zdravstvena organizacija postavlja za skladen telesni in duševni razvoj mladega rodu na prvo mesto prehrano, nato higieno – sem štejejo higieno telesa, režima življenja, okolja in mentalno higieno – na tretje mesto pa postavljajo zdravstvo. Če je prva postavka – prehrana otrok bila pred desetletjem vsaj približno taka, kot bi morala biti po merilih svetovne zdravstvene organizacije, pa opažajo slovenski zdravniki, da se v šolskih disperanzijah pojavlja vse več podhranjenih otrok. Letos je upadla življenjske ravni prebivalstva razpolovilo tudi prijave šolarjev in učencev pri šolski prehrani. Po nekaterih podatkih je letos kar za 40 odstotkov manj otrok, ki imajo zagotovljeno šolsko prehrano, v Ljubljani pa je ta odstotek še višji.

Število obolenj šolarjev narašča, zdravniki so mnenja, da večina ljubljanskih šolarjev živi in se uči v skrajno neprimernih pogojih. Bolezni dihal so še dalje na prvem mestu, v Ljubljani jih ima že 44 odstotkov šolarjev, polovica pa ima slabo telesno držo, kar gre na račun slabe prehrane in pomanjkanja telesne kulture. Podatka sploh nista presenetljiva, saj se ravnatelj ljubljanskih šol brez uspeha borijo že nekaj let, da bi zagotovili šolske kuhinje in telovadnice prav tisti mladi populaciji, ki oboje najbolj rabi, torej srednješolcem. Rezultat je enak ničli: denarja za telovadnice ni, sredstev za najemanje dragih in vedno bolj tržno usmerjenih telovadnic športnih društev pa je vedno manj. Denarja ni niti za urejanje šolskih kuhinj, kjer pa so prehrano ven-

darle uredili, je kot bumerang udarila inflacija: šolska prehrana je predraga in končno so tu še slabe prehranske navade, ki so jih otrokom privzgojili starši v mestu. Tako se šolajoča mladi na jutraj ne hrani, prvi obrok ima večina šole v zgodnjih popoldanskih urah, nato pa pozno zvečer še kak preobilen obrok. Rezultat take prehrane je očiten: bolezn, ki so jih zdravniki pred desetletjem pripisovali le odrasli populaciji, so se razširile tudi med mladino. Previsok krvni pritisk, bolezn prebavil z ulkusom vred niso med učenci nobena posebnost več.

Stiska s šolskim prostorom in vse večje število srednješolcev v stoletnih šolskih stavbah, kjer je premalo svetlobe in kjer sedijo natlačeni drug poleg drugega, vse preveč blizu šolske table, pravijo zdravniki, so vzrok, da ima tretjina ljubljanskih srednješolcev okvare vida. Prav toliko jih trpi zaradi psihosomatskih motenj, petina pa ima okvare sluha in zvišan krvni pritisk.

Dejstvo je, da bi marsikaj lahko naredili starši otrok, če bi malo več skrbili posvetili otrokovi redni prehrani, njegovemu zajtrku, malici, ki jo je moč nesti tudi s seboj, kosilu, ki si ga otrok lahko doma pogreje itd. Toda, šolski zdravniki so se lotili problemov tudi drugače: sestanki z aktivni ravnateljev bodo morda vsaj malo omilili pereče stanje. Rekreativni odmori, borba proti kajenju, nekaj več uvidenosti glede odsotnosti iz šole, drugače zastavljena zdravstvena vzgoja v šoli, vse to so ukrepi, ki nič ne stanejo, vodijo pa k večji osveščenosti mladih.

L. Z.

**NOVEMBER – mesec boja proti alkoholizmu**

Vprašanje – ali res preveč pijemo alkohol, je povprečnemu občanu smešno in nepotrebno. Spomnimo se, da v Sloveniji popijemo 16-20 litrov 100% alkohola letno na prebivalca. To je samo uradno registrirana poraba alkohola. Veliko žganja se skuha v domači žganjekuhi, ki ni pod nadzorom družbe. Kmetije prodajajo le del svoje proizvodnje vina in jabolčnika, ki sta uradno registrirana. Vse druge količine se popijejo v prosti prodaji ali doma.

Problem pitja alkohola lahko predstavimo tudi z drugimi številkami. V Sloveniji je 15% odraslih moških alkoholikov, naslednjih 15% pa jih že preveč pije. Tudi 6% odraslih žensk je že alkoholik. Ob teh podatkih o porabi alkohola na prebivalca in o razširjenosti alkoholizma, pa moramo poudariti, da nimamo problemov samo z alkoholiki, ampak alkohol lahko povzroči težave tudi slučajnemu pivcu. Voznik avtomobila, ki slučajno vozi pod vplivom alkohola tudi lahko povzroči prometno nesrečo.

Zaradi tolerantnega odnosa do pitja alkohola v naši družbi, pozno opazimo probleme povezane s pitjem alkohola. Mlada žena je razočarana, ko njen mož prihaja občasno vinjen in z zamudo domov. Ob ponavljajočih zamudah pride do preprirov ali celo do fizičnega obračunavanja med zakoncem. Prepriro vidijo in slišijo otroci, ki imajo oba starša radi in ne morejo razumeti vzroka njunih preprirov. Ko mati pričakuje očetovo vrnitev domov, je nervozna in napeta, do otrok večkrat nerazumevajoča in ne daje otrokom pravilne matere toplotne, čeprav se trudi in se zaveda svoje dolžnosti. Še huje je v družini, kadar pije mati oziroma žena. Otroci niso preskrbljeni v osnovnih potrebah, večkrat so lačni, zanemarjeni, ne dobijo materinske ljubezni, ki je

nenadomestljiva. Možje alkoholik tudi sami pogosto preveč pijejo, ali pa se ob razočaranju doma sploh ne znajdejo. Žena v našem okolju opravi več gospodinjstskih dolžnosti kot moški, zato so posledice ženinega alkoholizma v družini hujše od moževega prekomernega popivanja.

Ko eden ali oba starša preveč pijeta, se pogosto vdajo rijači tudi otroci. V 60-80% se razvije pri otrocih alkoholizem. Zaradi neurejenih družinskih razmer otroci nimajo pravilne vzgoje, bežijo od doma, na ulici se družijo s problematičnimi vrstniki in pogosto zaidejo na kriva pota.

Omenili smo le nekatere negativne posledice prekomernega pitja alkohola v družinah.

V kolikor alkoholik v fazi družinskih problemov ne preneha s popivanjem, začne tudi v službi vse slabše delati, začnejo se pojavljati telesne in duševne komplikacije. Običajno okolica in družba šele v tej fazi opazi alkoholika in začne na njega gledati moralistično in skeptično.

Samo nekaterim alkoholikom danes že lahko pomagamo s sodobnim zdravljenjem. Za zdravljenje alkoholik ne sme biti preveč uničen, predvsem pa, da še ni uničil svoje družine. Alkoholik se mora odločiti za zdravljenje čimprej.

Ob mesecu boja proti alkoholizmu se kot občani vprašamo ali ne pijemo že preveč in prepogosto? Ali zaradi pitja že trpi naša družina ali celo delo? Kaj je naše telesno in duševno zdravje? Pozabljamo, da so pogoste žledene težave, živčnost, jutranje bruhanje, tresenje rok, pozabljivost, krčvi v nogah, nemirno spanje, največkrat posledica prekomernega pitja. Ob teh težavah prenehajmo piti. V kolikor smo od alkohola že odvisni, sami ne bomo dolgo zdržali v abstinenici. Takrat poiščimo pomoč pri zdravniku. Svet za zdravstvo pri P OK SZDL

**Preverjanje znanja gasilskih enot civilne zaščite**

Občinski sekretariat za ljudsko obrambo je v sodelovanju z Občinskim štabom za civilno zaščito in Občinsko gasilsko zvezo organiziral preverjanje gasilskih enot civilne zaščite iz organizacij združenega dela in krajevnih skupnosti občine Ljubljana-Šiška.

Preverjanje znanja gasilskih enot je bilo izvedeno v sredo, dne 5. oktobra 1988 na igrišču osnovne šole Milan Mravlje. Pred pričetkom preverjanja znanja je poveljnik Občinskega štaba za civilno zaščito v kratkem orisal dejavnost gasilstva in gasilskih enot civilne zaščite v naši občini.

Preverjanja znanja se je udeležilo 11 ekip iz krajevnih skupnosti ter 18 ekip iz organizacij združenega dela. Na preverjanju znanja je bila prikazana vaja s hidrantom in metanje vrvi v krog (disciplina raznoterosti). Na preverjanju znanja so se pome-

rile tudi 4 ženske ekipe in sicer: DO Litostroj, DO Tkalnica Vižmarje, DO Rašica in KS Bukovica-Šinkov turn.

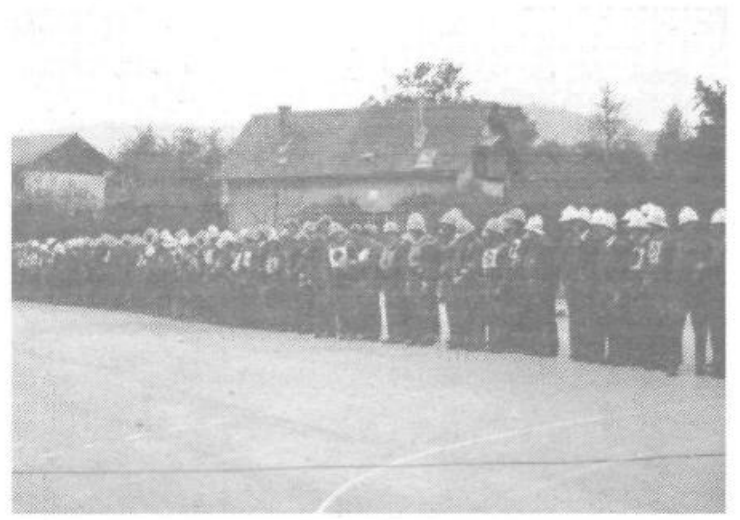
Kljub vsakoletnemu preverjanju letos ugotavljamo, da so bili vsi vloženi napor pri kadrovanju in usposabljanju pripadnikov enot civilne zaščite pravilno usmerjeni v zaščito in reševanje ljudi in materialnih dobrin. S takimi javnimi preverjanji znanja civilne zaščite bogatimo zavest ostalih delovnih ljudi in občanov, kako pomagati sebi in drugim.

Pri moških ekipah zaslužijo posebno pohvalo ekipe: DO Lek, DO Rašica in DO Avtomontaža; pri ženskih ekipah pa: DO Litostroj in DO Tkalnica Vižmarje.

Pregled vrstnih redov z doseženimi rezultati je naslednji:

SEKRETARIAT ZA LJUDSKO OBRAMBO

Zap. št.	Kr. skupnost	Org. zdr. dela	V. s hidr. čas	Vrv k. t.	K. T.	Leta	Rezultat
1.	DO Lek		56,8	15	2	58,8	1014 955,2
2.	DO Rašica		65,0	5	-	70,0	1018 948,0
3.	DO Avtomontaža		77,0	5	-	82,0	1018 936,0
4.	KS Bukovica Š. turn		61,6	5	-	66,6	1002 935,4
5.	DO Litostroj		67,5	10	1	78,5	1010 931,5
6.	DO Metalka		83,5	10	-	93,5	1020 926,5
7.	Iskra Videomatika		84,4	15	3	102,4	1024 921,6
8.	Pivovarna Union		76,4	20	1	97,4	1018 920,6
9.	KS Vodice		82,0	35	1	118,0	1026 908,0
10.	DO Donit		88,0	20	-	108,0	1016 908,0
11.	KS Zgornja Šiška		80,5	30	4	114,5	1020 905,5
12.	DO Integral		90,2	35	-	125,2	1024 898,8
13.	IMP DO IKO		88,0	35	1	124,0	1020 896,0
14.	KS Pirniče		123,0	5	1	129,0	1028 889,0
15.	Aero Celuloza Medvode		110,0	15	-	125,0	1014 889,0
16.	DO Color Medvode		117,0	30	2	149,0	1030 881,0
17.	DO Dekorativna		105,4	25	1	131,4	1010 878,6
18.	DO Gorenje Tiki		87,5	60	1	148,5	1024 875,5
19.	KS Vače-Goričane		111,8	50	-	161,6	1028 866,2
20.	KS Edvard Kardelj		159,0	15	3	177,0	1026 849,0
21.	KS Dr. Petra Držaja		120,2	60	-	180,2	1024 843,8
22.	KS Na Jami		115,8	55	4	184,8	1026 841,2
23.	KS Litostroj		139,0	60	1	200,0	1028 826,0
24.	KS Medvode		114,2	105	2	221,2	1038 816,8
25.	DO PAP		107,0	150	2	259,0	1028 769,0
1.	DO Litostroj (ž)		72,6	5	1	78,6	1028 949,4
2.	DO Tkalnica Vižmarje (ž)		63,2	5	5	73,2	1000 926,3
3.	DO Rašica (ž)		67,6	35	-	102,6	1006 903,4
4.	KS Bukovica Š. turn (ž)		94,7	25	13	132,7	1008 875,3



**Razstava »Od skice do lutke« v Vodnikovi domačiji**

V letošnjem letu Lutkovno gledališče JOŽE PENGOV iz Dravlj praznuje dvajseto obletnico svojega profesionalnega dela. Ob tej priložnosti smo v Vodnikovi domačiji pripravili razstavo »Od lutke do skice«. Na tej razstavi se predstavljajo pet akademskih slikarjev (Bizovičar, Ciuha, Kržišnik, Osterc in Volk), ki so del svojega likovnega ustvarjanja namenili tudi snovanju lutk. Na razstavi je nazorno predstavljen nastanek lutke: od skice do končnega izdelka.

Razstava v Vodnikovi domačiji bo odprta do 6. 12. 1988 in sicer vsak dan od 10. do 14. ure in od 16. do 19. ure, ob sobotah in nedeljah pa od 10. do 13. ure. Ob ponedeljkih je galerija zaprta.

**OBVESTILO**

Spoštovani krajan, v Nastanitvenem centru Šiška je vsak dan razen ob nedeljah, do 22. ure odprta restavracija, točilnica in prostor s tremi biljard mizami. Vabljeni!

V enoti Prehrana pripravljamo in razvažamo zelo kvalitetne malice za potrebne družbene prehrane delovnih organizacij v dopoldanskem in popoldanskem času. Obiščite nas. Dobili boste naše cenike in kalkulacije z normativi. Preizkusite kulinarne sposobnosti naših kuharjev.

Če ste samski ali par brez otrok, vam lahko za določen čas pomagamo rešiti stanovanjski problem.

vaš Nastanitveni center Šiška Celovška 264, Ljubljana